

ç Mekan Süs Bitkilerinde Gübreleme

Tüm kültür bitkileri gibi iç mekan süs bitkileri yeti tiricili inde de amaç nicelik ve nitelik yönünden yüksek ürün elde etmektir. Bu amaca ula mak için alınan kültürel önlemlerin ba nda gübreleme gelmektedir.

ç mekan süs bitkilerinde uygun olan gübreleme biçimi, bitkinin geli me dönemlerine ba lı olarak besin maddeleri arasındaki dengenin uygun biçimde ayarlanabildi i bir gübrelemedir. Sözü geli i, vejetatif geli imin ba langıcında (genellikle lkbaharda) veya genç bitkilerde azot (N)'ça zengin bir gübreleme programı uygundur. Böylece bitkinin yaprak ve sürgün olu umu hızlandırılmı olur. Tomurcuklanma ve çiçek açma döneminde ise, çiçeklenmeyi özendirmek ve çiçek kalitesini artırmak için fosfor (P) ve potasyum (K) a ırlıklı gübreler kullanılması uygundur.

yi bir çiçekli bitki için gübre karı mı çok fazla azot içermemelidir. E er bu bitkilerin beslenmesinde azotlu gübre fazlaca kullanılırsa yaprak geli imi hızlanır ve gübrenin çok yararlı oldu u izlenimini verir. Ancak, daha sonraki dönemlerde çiçek olu umunun yetersiz kaldı ı görülür. Gübredeki en uygun N: P₂O₅:K₂O oranı 6:4:6 ekinde olmalıdır. Kaktüslerde ve di er sukkulent bitkilerde ise 4:7:5 oranı daha uygundur. Yani bu bitkilere daha az N, buna kar ılık daha fazla P ve K verilmelidir. Ancak, bu konuda tam bir görü birli i yoktur. Yapılan çe itli ara tırmaların sonuçlarına göre, belirli bitkiler için önerilen N:P:K oranları arasında önemli farklılıklar bulunmaktadır. Do al olarak, verilecek gübre çe it ve

miktarını, kullanılan saksı topra nının (harcın) özelli i de etkimektedir.

ç Mekan Süs Bitkilerinin Gübrenmesinde Dikkat Edilmesi Gerekli Konular

- Saksı topra nının önce toprak asiditesi ayarlanmalıdır. Saksılı süs bitkilerinin en iyi geli me gösterdikleri pH dereceleri genelde hafif asit veya asit olmak la beraber, gene az çok farklılıklar gösterir.
- Gübrelemede, yeti me ortamının cins ve karı m oranlan dikkate alınmalıdır. Örne in kumun fazla oldu u ortamlar, su tutma gücü daha fazla olan ortamlara nazaran (bitki türü farklılıkları dikkate alınmakla beraber) az, fakat daha sık aralıklarla gübrenmelidir.
- Kullanılacak gübreler hafif asit özellikle olmalıdır.
- Gübreleme dü ük konsantrasyonda ve azar azar yapılmalıdır. Fazla gübre toksik etki yapar, özellikle kılcal köklere zarar verir.
- Gübrelemeden sonra bitki iyice sulanmalıdır.
- Ço unlukla 1-4 g kompoze gübrenin 1 litre suda eritilmesi ile olu an besin eriyi i bir defada yalnızca bir saksıya de il, 8-10 saksıya bölünerek verilmelidir.
- Gübreleme gölgede yapılmalı ve uygulama ak amüstü olmalıdır. Böylece yapraklar üzerine damlayan eriyi in yanık lekeleri olu turması önlenmi olur.
- lke olarak dinlenme döneminde bitkilere gübre verilmemelidir. Bu nedenle gübrelemeye Sonbahar ba langıcında son verilmelidir. Ancak, kı n sıcak yerlerde bitkiler tam olarak dinlenme dönemine giremedi inden gübreleme aralıkları uzatılarak, ayda bir kez dü ük konsantrasyonda (1 litre suya 1 g) gübre verilebilir.
- Saksıları yeni de i tirilmi olan bitkilere, köklerinde olu an yaralar kapanmadan ve yeni kökler olu madan önce gübre verilmemelidir.
- Yava büyüyen türlerde genç bitkilere, gübreleme ile hızlı büyüme sonucu olu abilecek anormal geli melere engel olmak ve fizyolojik dengeyi sa lamak için gübre verilmemelidir. Bunlara gübre vererek hızlı büyüme ye te vik, bazı fizyolojik

bozukluklar ve anormal ekilerin olu masına neden olur. Hızlı büyüyen süs bitkilerinin ise gübreleme ihtiyaçları daha fazladır.

- Yaprakları alaca renkli olan bitkilere az gübre verilmelidir. Aksi halde alacalı renk dü z ye il renge dönü ür.

- Besin maddeleri eksikliklerinin görüldü ü haller di nda hasta bitkilere fazla gübre verilmemelidir. Çünkü bu bitkiler besin maddelerini alamadıkları gibi, genellikle zayıf durumdaki köklere gübre olumsuz etki yapar.
- Yalnız yaprakları için yeti tirilen sürekli ye il otsu bitkilerin, genellikle kı sonundan sonbahar ba langıcına de in gübrenmelerine kar ın, çiçekleri için yeti tirilen bitkiler esas geli me döneminde, tomurcuk ve çiçek olu umu sırasında, yapraklarını döken süs bitkileri ise bir miktar yapraklandıktan sonra gübrenirler.

Besin Elementi Noksanlık ve Fazlalıkları

ç mekan süs bitkilerinde bazı besin maddelerinin gere inden fazla verilmesi de az verilmesi kadar ve bazı durumlarda belki de daha da fazla zararlı olur ve di er bazı besin elementlerinin alınmasını zorla tırır. Fazla gübreleme bitkinin ve çiçeklerinin dayanıklılı mını azaltır. Satın alınan süs bitkilerinin ba langıçtaki güzel görünümelerini zamanla kaybettikleri gözlenir. Bu konuda gübreleme yapmamanın veya uygun gübre kullanmamanın etkileri büyüktür. Bu nedenle önce bitkinin gübrenmeye ihtiyacı olup olmadığını ve sonra da hangi gübrelere ihtiyacı bulundu u konusunu tek tek

uygulamalarda herhangi bir analize (yaprak ve toprak analizi gibi) ba vurmaksızın bazı pratik gözlemlerle kabaca da olsa tahmin etmek mümkündür.

Azot

Süs bitkilerinde sürgün ve yaprak gelişimini sağlayan azot noksanlığı ilk önce kendisini ya lı yapraklarda belli eder. Bu yapraklarda koyu ye il renk kaybolur önce ye ilimsi sarı bir renk olur. Di er yapraklar da normalden daha küçük olur. Sonra bütün yaprak renkleri sararır ve yapraklar dökülmeleri ba lar. Ancak sararmaların, yetersiz sulama veya aksine fazla sulama, kötü drenaj ve demir noksanlığından da kaynaklanabilece ini dikkate almak gerekir. Azot yetersizliğinde ayrıca sürgün olumu yava lar ve sürgünler sertle ir. Azotun a m verilmesi halinde ise yaprak ve sürgünlerde, gövdede gev ek bir yapı, yapraklarda büyüme, koyula ma ve geli meye kar ı, çiçek veriminde bir gerileme gözlenir.

Fosfor

Süs bitkilerinde kök gelişimini, çiçek tomurcu u ile renk pigmentinin olumu, çiçeklenmenin bol olmasını ve çiçeklerin uzun süre dayanmasını sağlayan fosfor noksanlığında ise; ilk belirtiler ya lı yapraklarda ba lar, yapraklar parlaklığını kaybeder, donuklaşır. Sonra yaprakların altında damarlar arasında gri, san, menek e renkli, kırmızı lekecikler gözlenir. Genç yapraklar küçülür, ya lıları dökülür, bitkilerde geli me ve yan dal olumu zayıflar. Çiçekler azalır, geç açar ve çiçekler küçük kalır. Fosforun fazlaca verilmesi ise daha çok di er bazı elementlerin alınmasını güçleştirir.

Potasyum

Süs bitkilerinde sürgün ve gövdenin yeter derecede sertleşmesini sağlayan, bitkiye dayanıklılık kazandıran, beslenmeden kaynaklanan yaprak buruşmaları, kıvrılmaları ve dökülmelerinin hızlanmasını önleyen ve çiçeklerin daha iyi kokmasını sağlayan potasyumun, noksanlıkları ise, kendisini yapraklarda uçlardan ba layıp kenarlara do ru giden sararmalar ve sonra da kahverengine

dönü meler ve dökülmelerde ortaya çıkar. Çiçekler soluk renkte ve küçük kalır. Potasyum fazlalığı ise azot ve kalsiyum alımını güçleştirir. Yapraklan zamanından önce sararır.

Burada ancak bu üç önemli elementin noksanlıkları ve fazlalıklar ile ilgili kısa bilgi verilmesi ile yetinilmelidir.

Gübreleme Zamanı

Gübrelemenin zamanına gelince; azotlu gübreleri genellikle büyüme başlangıcında ilkbahar ve yaz başlangıcında azotça zengin kompoze gübreler olarak verilmesi, fosforlu gübrelerin çiçeklenmenin başlangıcında artırılması, vejetasyon sonuna do ru dokularda gerekli sertleşmeyi ve dayanıklılığı arttırmak üzere de potasyumlu gübrelerinin daha a ırlıklı olarak verilmesi esas alınmalıdır.

Gübrenin ne miktar ve ne aralıklarla verilmesi gerektiği; sorunu ise türlere göre büyük ölçüde de i ir. Çiçekli bir süs bitkisinin iyi ve bol çiçekler olu turması için fazla azot içeren karışımlar kullanılmamalıdır. Yaprakları için yeti tirilen süs bitkilerinde ise aksi dü ünülmelidir.

Adres : P.K. 27 Erdemli-Mersin
Web : <http://arastirma.tarim.gov.tr/alata>
E-Posta : alata@gthb.gov.tr
Santral : 0 324 518 00 52
Belgegeçer : 0 324 518 00 80

T.C.
GIDA, TARIM ve HAYVANCILIK BAKANLI ĞI
Tarımsal Ara tırmalar ve Politikalar Genel Müdürlü ü
Alata Bahçe Kültürleri Ara tırma Enstitüsü
Erdemli-Mersin

**ç Mekan Süs Bitkilerinde
Gübreleme**
Dr. Ayhan AYDIN
Ziraat Yüksek Mühendisi

Erdemli-2015